

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

Titvlvs XL. De Consecratione Ecclesiæ vel Altaris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

vel Fagnanum in c. grave 10. de offic. jud. ord. vel Kochier de jurisd. in exemptos, &c.

Queritur tertio quoties, & quo ordine, & modo facienda sit visitatio.

¶ 1. faciendam eam de jure antiquo c. conquerente 10. de off. ord. jud. & de jure novo Tridentini sess. 7. capite 8. de reform. singulis annis, vel saepius etiam, si necessitas, aut alia nova causa urserit ¶ 2. secundo ordinem & modum faciendae visitationis praescribit c. Romana 1. h. t.

in 6. ex quo c. etiam habetur, quod Archiepiscopus cogere quidem potest visitandos, ad veniendum, & eandem veritatem, non tamen ad jurisdicendum si inquisitio tantum sit generalis, quod etiam Laicos suae Provinciae non possit Archiepiscopus, quoad criminosa facta, matrimonia, & alia, quae forum Ecclesiasticum pertinent, Consulatur & observetur consuetudo.

TITVLVS XL.

DE CONSECRATIONE ECCLESIAE VEL ALTARIS.

§. I.

A quo, quando, & qualiter consecrari possint Ecclesia, & an requiratur ad consecrationem Ecclesia dotatio?

Consecrari possunt Ecclesiae à solo Episcopo, & quidem proprio, vel cum proprii licentia, ab alieno *can. nemo 9. & can. nullus. 15. distinct. 1. de consecrat.* neque potest consecratio harum committi simplici sacerdoti, non Episcopo, cum consecratio Ecclesiarum sit actus ordinis Episcopalis. Possunt autem consecrari non tantum diebus dominicis, & festis sed quolibet alio die *c. Tua 2. h. t.* cum in his velut inanimatis consecrandis non requiratur tanta solemnitas, quanta requiritur ad consecrationem persona-

rum Ecclesiasticarum. Debet tamen consecrante Sacrificium Missae in ecclesia celebrari, saltem juxta consuetudinem, tamen, ut valide consecratur Ecclesia iam esse consecrata, licet consecratio celebraverit in ea. Consecratio non est, nisi prius ei de dote, quae componendo decimas, oblationes, aut alia conventiones sufficiat, pro luminibus, vestimentis sustentationem parochi & aliorum provisum, *c. cum sicut 8. h. t.* ad quod dote obligatur ex quasi contractu Episcopus dotor, vel qui eam fecit consecrator, heredes illius, cum Fundator talis, vel pater, habeatur hujus Ecclesiae, vel non possit dotare, tenebitur ad dotem subministrandam Episcopus consecrator ex redditibus suis Ecclesiasticis, ita tamen ut ad hanc dotem nemo obligetur.

fundat; aut consecrat Ecclesiam religiosorum mendicantium, aut si ædificetur Ecclesia in monasteriis religiosorum redditus annuos habentium.

§. II.

In quibus casibus Ecclesia exsecratur, ita ut novâ consecratione indigeat.

TRes communiter casus recensentur à Gloss. in c. proposuisti 4. h. t. verbo reconciliari. primus est, si nesciatur vel dubitetur, an Ecclesia aliqua fuerit consecrata, ita ut nihil appareat, aut præsumi possit, de ejus consecratione, vel ex instrumento dotationis, vel ex alia scriptura, aut tabula parieti inserta, vel ex crucibus depictis, vel ex uno saltem teste, qui vidisse se testetur, vel ut concedunt aliqui ob favorem Ecclesie, qui testetur audivisse se, quod Ecclesia illa fuerit consecrata. *Can. Ecclesia 18. de consec. dist. 1.* quo in casu sub conditione, saltem mente reservatâ, ab Episcopo consecranda est Ecclesia talis.

Secundus Casus est, si Ecclesia propter exsecrationem novâ consecratione indigeat, eò quod scilicet igne exusta fuerit talis Ecclesia, non quidem, quod ligna tantum Ecclesie, aut tectum illius destructum sit, sed quod parietes interiores fuerint combusti, devastati, & abradi, vel ex toto, vel ex majore parte, in his enim fieri solet consecratio, per inunctionem sacri Chrismatis.

Tertius denique casus est, si totum Ecclesie ædificium, sive casu fortuito corruat, sive consilio destruaatur, non quidem successivè tantum, ita ut paulatim

Compend. Pirhing.

per partes semper minores Ecclesia repararetur, sed si simul, vel ex toto, vel ex majore parte destruaatur; in illo enim casu pars minor addita majori consecratur, per hanc majorem consecrata censetur, cum dignius, & quod majus est, trahat ad se, quod minus est, & minus dignum est.

§. III.

Quot & quibus modis polluitur, sive violetur Ecclesia, ita ut in ea divina officia celebrare non liceat, prius quàm reconcilietur, & quomodo, a quo Ecclesia polluta reconcilianda sit.

Violatur Ecclesia, ut reconciliatione indigeat, pluribus modis, prout habetur in c. proposuisti 4. h. t. & primò quidem per homicidium voluntarium, injuriosum, vel saltem contra reverentiam loco sacro debitam, commissum, per mortem scilicet ex sententia v. g. judicis in Ecclesia illatam, etiamsi fiat sine sanguinis effusione.

Secundò polluitur Ecclesia, per humani sanguinis effusionem voluntariam, & injuriosam, non quidem ex naribus tantum fluentem, ob percussione injuriosam in templo factam, cum ex naribus nimis facile, & in magna etiam copia sanguis eliciatur, sed ob alia vulnera in Ecclesia inflata, etiamsi periculum mortis in tali casu non subsit.

Tertio polluitur Ecclesia per adulterium, aut aliam quamcumque illicitam copulam, aut feminis copiosam effusionem, ac publicè notam e. significasti. de adulteriis, ita ut in prioribus etiam casibus,

Kkkk

libus,

sibus, ad violatam Ecclesiam habendam, requiratur, notorietas aduultatum, quibus violata fuit Ecclesia, & ab eo tempore censerit debeat polluta Ecclesia, quo per rei evidentiam, aut Rei confessionem innotuerunt delicta illa, quibus violatur Ecclesia: & quamvis sint aliqui, qui per conjugalem copulam de se licitam violari velint Ecclesiam, ratione irreverentiæ loco sacro factæ, plerique tamen, casum necessitatis excipiunt, quo conjuges scilicet diu in Ecclesia conclusi morari debent.

Quartò violatur Ecclesia per sepulturam hominis excommunicati (non tolerari scilicet) & per sepulturam hominis infidelis, non baptizati, quibus in casibus exhumari etiam debet talis sepulchrum cadaver, ac foras projici *c. Consularisti 7. h. 1. & can. Ecclesiam 28. dist. 1. de consecrat.* Et quamvis in prioribus casibus non sine culpa admissa violatur Ecclesia, in his tamen posterioribus violari potest per tales sepulturas Ecclesia, etiamsi nulla culpa admittatur.

Quintò denique volunt aliqui violandam Ecclesiam, si ab Episcopo notoriè excommunicato sit consecrata, vel benedicta, verius tamen est, illam non pollui per taliter excommunicati consecrationem, aut benedictionem, cum de hoc nullum in jure fundamentum habeatur, & violatio posterior sit consecratione, & consequenter non poterit talis simul Ecclesia consecrari, & violari. Plura de his Theologi morales.

Ex Rituali autem Romano patet, reconciliationem talis Ecclesiæ violatæ fieri debere, si consecrata ea fuit, per Episcopum, aut ex commissione Papæ, per

simplicem etiam sacerdotem; prout colligitur ex *c. aqua 9. h. 1. in tantum aqua, per quam fit reconciliatio, ut in vino, cinere, & sale mixta ab Episcopo sit benedicta, ut habet Ritualis Romanæ manum.* Si verò Ecclesia, quæ violata nunc violata fuit, non sit consecrata, benedicta tantum ab Episcopo, non publicum divinum cultum per eam haberi putata, potest etiam per simplicem sacerdotem, aspersione aquæ benedictæ, vel per simplicem sacerdotem benedictæ, vel per ciliari, prout colligitur ex *c. aqua 9. h. 1.*

§. IV.

De Consecratione, & exsecratione, ac violatione altaris.

Altare, quod non lignum, sed terræ esse debet, sed lapideum, & consecratum ab Episcopo, speciali Privilegio Pontificis, ab alio Episcopo, vel legato sacerdote, duplex consecratio habetur, aliud est mobile, seu portabile, quod etiam viaticum dicitur, & in loco in alium transfertur, ac reconsecratur; aliud est fixum, stabile, seu immobile, certo alicui loco, seu loco, aut alio modo affixum; illud per se consecratur, & constare debet ex lapide integro tantæ magnitudinis, ut pedem calicis cum patena, saltem quæ majorem partem capere possit, consecratur per se, sed quæ sit lapidea, debet esse lapidea: & hinc de consecratione pariter judicandum est, modo scilicet, quod exsecratur, si superior sive Lapis superpositus, vel lapis Altaris portatilis sit consecratus.

notabiliter fractus, ita ut ad usum, ad quos est consecratus, sit inutilis, & propter fracturam, aut nimis deformem sit, aut in nulla sui parte integra, calicem, cum patena, quoad majorem saltem partem, continere possit. 2. Exsecratur Altare fixum, ut novam consecrationem indigeat, si lapis, seu mensa superior, à basi, seu inferiori structura, cui est defixa, amoveatur, cum consecratio talis altaris consistat in consecratione superioris mensæ, & inferioris structuræ, cui saltem immediatè superior mensa adhaeret; & hinc si superior mensa cum structura inferiore, cui immediatè innititur, tota de loco in locum moveatur, vel si lapides quidem illam immediatè attingentes, immoti maneant, inferius tamen lapides aliqui auferantur, vel addantur, ut altare fiat, vel humilius, aut altius, vel ad latera adjungantur lapides aliqui, ut latius altare fiat, non exsecratur illud, & nullam novam consecrationem indiget, cum à basi sua in tali casu non amoveatur, 3. putant aliqui exsecrari altare, & perdere suam consecrationem, sive fixum, sive mobile illud sit, si sepulchrum altaris, sive locus ille, in quo sacre reliquie reponi solent, frangatur, vel spoliatur, quod tamen, quia ex jure non satis probatur, & probabile est de essentia altaris consecrati non esse reliquias, aut loculum talem, & si quid præceptum aliquando fuit de reliquijs altari consecrando inferendis, per contrariam consuetudinem, jam abrogatum videatur, cum nimia multitudo Altarium portatilium, vix præsumere liceat, reliquias approbatas semper inferi,

probabile etiam videtur per fractionem talem aut spoliationem loculi talis non amittere suam consecrationem Altare, servanda tamen est loci consuetudo. 4. Denique potest altare consecrationem suam retinere, quamvis Ecclesia, in qua altare tale fixum est, suam perdat, cum diversæ sint altarium, & Ecclesie consecrationes, & altare integrum permanere possit, etiam si tota Ecclesia destruat, vel per parietum abrasionem exsecratur, neque enim ex eo contra hoc aliquid probari potest, quod pollutam Ecclesiam, ut reconciliari debeat, etiam polluantur in ea fixa altaria, ergo pati modo exsecratam Ecclesiam etiam exsecrabuntur altaria fixa in ea, ut novam consecrationem indigeant: concessio enim antecedente negatur consequens, quia pollutio Ecclesie totum illud corpus afficit, ergo quicquid est de corpore hujus Ecclesie, uti sunt altaria, pollutum censeri debet, hoc autem non fit in exsecratione Ecclesie, quæ quoad hanc, sicuti peculiariter ab altaribus consecrationem habet, sic potest hac privari, quin illa tamen privetur.

§. V.

De consecratione, pollutione, & reconciliatione coemeterij.

COEmeterium aliud non est, quam locus auctoritate Episcopi ad corpora fidelium sepelienda deputatus, & præsumitur cum Ecclesia, cui conjunctum est, consecratum, vel benedictum, quamvis neutrum necessarium sit, cum sola Episcopi deputatio suffi-

Kkk k 2

ciat polluitur, & violatur regulariter iisdem modis, quibus Ecclesia polluitur, violatur & reconciliatur, ita tamen, ut polluta Ecclesia censeatur etiam pollutum coemeterium, si contiguum Ec-

clesiæ sit, non autem, si sit separatum, cum in illo casu habeatur, ut accessorium, consequenter polluto principali censeatur & ipsum pollutum s. si Ecclesiam unico h. t. in 6.

TITVLVS XLI.

DE CELEBRATIONE MISSARUM, ET SACRAMENTO EUCHARISTIÆ ET DIVINIS OFFICIIS.

Quæ in hoc titulo pluribus capitulis deciduntur, rectius ex rubricis Missalis, & Breviarij, ac Theologia peti possunt.

TITVLVS XLII.

DE BAPTISMO ET EJUS EFFECTU.

Videatur de materia hujus tituli Theologia moralis.

TITVLVS XLIII.

DE PRESBYTERO NON BAPTIZATO.

Non baptizatus baptismum fluminis salvari potest, per baptismum sanguinis, aut fluminis, ordinari tamen validè non potest, juxta hujus tituli decisiones; & hinc, si ordinatus aliquis fait, & postea innotescat baptismum

eum non fuisse, baptismum fluminis, baptizari hoc baptismum debet, & deinde ordinari, quia prior ordinatio, non baptizato, bonâ quidem fide collata, invalida tamen fuit, ut habetur in c. 1. § 3, h. t.

TITVLVS